

EIGEN HUIS & INTERIEUR GALERIE

Een gesloten deur in New York bezorgde haar een ervaring waarmee ze verder kon. Hoe de spiegelingen van Annemieke Alberts bespiegelingen werden.

‘Uitzichten zijn inzichten.’

Productie **Rob Jansen** Fotografie **James Stokes** Tekst **Jack Meijers**



Overwerk, 2010, olieverf op linnen, 150 x 120 cm.



1 Annemieke Alberts. Het schilderij op de achtergrond heet Aha Erlebnis, olieverf op linnen, 200 x 180 cm. 2 Voor ze het spiegelingsthema op het spoor kwam, werkte Alberts aan portretten die ze 'isolaties' noemt. 3 First Class I, 2010, olieverf op linnen, 120 x 100 cm. **Rechterpagina** Doorgang, olieverf op linnen, 120 x 140 cm.

‘Voor een goed schilderij is meer nodig dan plezier en techniek. Verlangen en twijfel bijvoorbeeld’

Soms ging het op de tast of liep een weg ineens dood. Het parcours dat Annemieke Alberts (1963, Krommenie) de afgelopen jaren heeft afgelegd, was geen route met een heldere bewegwijzering en kloppende kilometeraanduidingen. Alberts is een laatbloeiër. Na een korte loopbaan in het basisonderwijs schreef ze zich op haar zeventwintigste in aan de lerarenopleiding tekenen. Ze omschrijft zichzelf als een echte atelierkunstenaar. ‘Zo iemand die zich in een ruimte terugtrekt om er te kijken, te zoeken, te ploeteren. Pas later, wanneer ik werk na een tijdje terugzie, ga ik verbanden zien en herken ik de wereld die eraan ten grondslag ligt. De afstand die je hebt afgelegd, is vaak pas achteraf in kaart te brengen.’

Zoals bij veel kunstenaars is het bij Alberts begonnen met tekenen naar de waarneming. ‘Meer dan een potlood en een stuk papier heb je niet nodig. Ik teken nog altijd. Niet als voorstudie voor mijn schilderijen, maar om mijn gedachten te ordenen.’ Tijdens het tweede jaar van de lerarenopleiding kwam ze erachter dat ze kon schilderen. ‘Pas in het laatste jaar, toen we zelfstandig aan een thema mochten werken, ben ik echt los gegaan. Ik verzamel veel indrukken, beelden, geluiden, belevenissen, waaruit ik probeer een helder idee, een gedachte te destilleren. Die zijn er nooit vanzelf, meestal dienen ze zich aan als ik erover nadenk of erover schrijf.’

Het heeft even geduurd voor Alberts het spoor vond waarmee ze door kon. ‘Dat gebeurde op een moment dat ik me realiseerde dat er méér nodig is dan schilderplezier en techniek om een goed schilderij te maken. Ik zocht naar een rode draad om vragen en ideeën in een vorm te gieten. Ik probeerde erachter te komen welke verlangens en twijfels me werkelijk motiveerden.’ ▶

Annemieke Alberts

1963 Geboren in Krommenie 1990-1995 Lerarenopleiding tekenen, d'Witte Lelie Amsterdam. Annemieke Alberts woont en werkt in Amersfoort. Ze exposeerde onder meer bij Galerie Dis Maastricht, Museum Flehite Amersfoort, Galerie Beeldlijn Amersfoort, Galerie Alte Lateinschule Viersen, Duitsland, Stadsgalerij Amersfoort, Galerie 14-16 Posthuys Texel en tijdens de Zomerexpo 2011 Anoniem Gekozen in het Gemeentemuseum Den Haag waar ze de juryprijs won.





First Class III, 2010, olieverf op linnen, 130 x 100 cm. **Linkerpagina** Het schilderij is titelloos, 2010, olieverf op linnen 180 x 120 cm. 'Als me niet meteen een titel te binnen schiet, wordt het zo uitleggerig. Dan maar liever zonder naam.'



1 Aanvankelijk werkte Alberts met acryl. 'Nu gebruik ik uitsluitend olieverf.' 2 Voortgang, olieverf op linnen, 150 x 120 cm. 3 Alberts verzamelt indrukken, beelden, geluiden en belevissen, waaruit ze 'een helder idee, een gedachte' probeert te destilleren. Linkerpagina Touched by Francis Bacon, 2010, olieverf op linnen, 120 x 140 cm.



'Ik houd van plenzen met verf. Het mag lopen en druipen, zo nodig giet ik er van alles overheen'

Zes jaar geleden bezocht ze New York. 'Ik zocht naar een andere manier van werken, vroeg me af welke plek ik innam in relatie tot mijn werk en de kunstwereld.' Door een samenloop van omstandigheden stond ze in het Meatpacking District ineens voor een gesloten galerie. 'Een grote glazen deur in een bakstenen gebouw zorgde ervoor dat ik niet naar binnen kon. Tegelijk met de weerspiegeling van mezelf en de straat, zag ik wat daarbinnen was. Dat liet me niet meer los.'

Tot de kern komen

De vervloeiing van binnen- en buitenwereld bleek een bron voor haar doeken. 'Heel lang heb ik dansers in beweging geschilderd. Mijn schilderkunstige vaardigheid kon ik er wel in kwijt, maar het had ook iets kokets. Wat wilde ik aantonen of vertellen? Ik kon maar niet tot de kern komen. Met die spiegelsituaties probeerde ik grip te krijgen op een suggestieve werkelijkheid.' In groots opgezette doeken, waarin ruimtes vervloeien en tot elkaar doordringen, bouwt Alberts sinds de ervaring in New York uit lagen olieverf haar mysterieuze kijkdozen op. 'Spiegelingen worden letterlijk bespiegelingen.' Inmiddels gaat het Alberts allang niet meer om het naschilderen van wat haar oog en haar camera heeft geïntrigeerd. Door de verdubbeling van ruimtes

ontstaan fantasievoorstellungen die tegelijk abstract én figuratief zijn. 'Wanneer ik 's avonds bij schemering nog in mijn atelier zit te werken, vloeien de wereld buiten en binnen het atelier geleidelijk in elkaar over. De spiegelwerking van de ramen maakt het lastig nog een duidelijke grens tussen lijnen en licht te trekken. Er ontstaat een verlangen om op te gaan in de buitenwereld, terwijl de buitenwereld juist naar binnen wil. Het is een paradoxaal gegeven. Je wilt ergens anders heen, maar je wilt óók op dezelfde plek blijven.'

Op weg van haar atelier naar huis passeert Alberts op de fiets een aantal kantoorpanden. 'Af en toe zit daar nog iemand in zijn eentje te werken in zo'n hoog, hard verlicht gebouw. Gaandeweg ben ik meer gaan experimenteren met het materiaal. Als een beeld te veel vast komt te zitten, deins ik er niet voor terug om het kapot te maken met terpentijn. Het kantoormanneke in Overwerk is uiteindelijk opgelost in het schilderij.'

De meeste doeken combineren een organische wereld van bomen en groen met een kunstmatige wereld van staal en beton. Alberts: 'Soms is het alsof ze in een strijd met elkaar zijn gewikkeld, de bomen groeien door tot in de gebouwen. Ook beweging kan intrigerende beelden opleveren. Als je in een trein door een landschap raast, ontstaat een samengesteld beeld van bomen, bovenleidingen en de reflectie in het raam. Is dat een volk? ►



Zonder titel, 2010, olieverf op linnen, 150 x 120 cm.





1 De ruimtelijkheid in het werk leent zich voor grote formaten.
 2 Annemieke Alberts: 'Gaandeweg ben ik meer gaan experimenteren met het materiaal.' 3 Links op de achtergrond hangt Aha Erlebnis, olieverf op linnen, 200 x 180 cm. Rechterpagina Nachtvliinder, 2010, olieverf op linnen, 150 x 120 cm.



‘Als een schilderij vastzit, deins ik er niet voor terug om het kapot te maken met terpentine’

Of een fragment van een gebouw? Wat is schijn en wat is werkelijkheid? Dat zijn vragen die zich tijdens het proces opdringen. Het menselijke aspect heeft Alberts naar de achtergrond gedrongen. ‘De enkele keer dat er mensen in beeld zijn, zorg ik ervoor dat hun blikken elkaar niet kruisen. Van communicatie is geen sprake. Ik schilder eerder de ruimte dan de mensen.’

De vloeibaarheid van de olieverf gebruikt Alberts op een thematische manier. ‘Als de verdunde verf over het doek vloeit, leidt dat tot organische vormen. Terwijl de rechte lijnen associaties met ruimte en architectuur oproepen. Een gebouw beschouw ik niet alleen als een plek waar je kunt wonen en werken. Het is ook een manifestatie van macht, status, misschien zelfs gevangenschap. De geschilderde ruimtes bieden de mogelijkheid om een opening of een vluchtroute te forceren: naar buiten of naar binnen.’

In de collage-achtige opzet doet het werk soms denken aan de popart van Richard Hamilton. De koele verstilling van enkele interieursituaties herinnert aan de doeken van Hopper en de krachtige expressionistische verfstreek lijkt soms ‘touched by Francis Bacon’. Alberts: ‘Bacon is een voorbeeld door de manier waarop hij ruimtes invult. Hoe hij de begrippen figuratief en abstract met elkaar confronteert, is ronduit geniaal.’ Alberts houdt van ‘plenzen met verf. Je ziet het aan de vloer. De verf mag lopen en druipen, zo nodig giet

ik er van alles overheen. Zolang het doek maar blijft ademen, je moet de huid kunnen zien.’ Een veelheid aan waarnemingen uit de realiteit vormt de aanleiding tot een nieuw, fictief, samengesteld beeld. ‘Bijna alle elementen zijn gebaseerd op iets wat ik echt heb gezien. Zo’n beeld kan herkenbaar, maar ook onherkenbaar zijn. Soms creëer ik structuren die elkaar beconcurreren of opvreten. In de nieuwe werkelijkheid overlappen twee werelden elkaar. Als je ervoor openstaat, kun je op twee plekken tegelijk zijn. Iemand zei het eens zo: uitzichten worden inzichten.’ ■

Agenda

Werk in stock bij Galerie 14-16 Posthuys Texel (Brink 14-16, De Koog/Texel, www.de40eurogalerie.nl/galerie14-16). Januari 2012 is er een solotentoonstelling bij Pulchri Studio in Den Haag (www.pulchri.nl) en in februari volgt een expositie in de Verenigde Staten bij Victory Gallery in Portland. Meer informatie via www.annemiekealberts.nl.